

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Milana Taubera a JUDr. Jana Ryby v právní věci žalobce: **Kaufland Česká republika v. o. s.**, IČ: 25110161, Pod Višňovkou 25, Praha 4, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce**, Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 4. 2011, č. j. ČOI 25879/11/O100/2700/11/Tu/Št, sp. zn. ČOI 25879/11/O100,

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhal svou žalobou zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž bylo změněno rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Královéhradeckého a Pardubického, ze dne 16. 2. 2011, č. j. R 0306/2711. Podle výsledného znění výroku byla žalobci uložena podle § 24 odst. 9 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném v době spáchání správního deliktu, (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“) pokuta 30 000 Kč za správní delikt podle § 24 odst. 7 písm. a) téhož zákona, jehož se dopustil tím, že dne 6. 1. 2011 v provozovně OD Kaufland v ul. Bělehradská 628 v Pardubicích nesplnil povinnost poctivého prodeje podle § 3 písm. c) citovaného zákona, protože kontrolní nákup v hodnotě 4 366 Kč nesprávně účtoval částkou 4 646 Kč. Současně byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady správního řízení.

Žalobce tvrdí, že rozhodnutí obou stupňů jsou nezákonná. Rozhodnutí druhého stupně dle žalobce nezákonně potvrdilo rozhodnutí prvního stupně, které „je věcně a právně nesprávné, spočívá na nesprávném právním posouzení věci, je v rozporu se skutečným stavem, nemá náležitosti stanovené zákonem a je nepřezkoumatelné“. Tyto vady žalobce vztahuje ke stanovení a odůvodnění výše pokuty. Ta mu byla uložena v nepřiměřeně výši a je nedostatečně a v rozporu se zákonem odůvodněna.

V konkrétní rovině žalobce namítá,

1. pokud se týká hlediska způsobu spáchání správního deliktu, že orgán prvního stupně konstatoval, že „při účtování kontrolního nákupu přes pokladnu pomocí čárového kódu pevným čtecím zařízením, nebyly prodávané výrobky naučtovány za ceny, kterými byly označeny v okamžiku nabídky“, přičemž toto hledisko správní orgán vyhodnotil jako závažné, „neboť poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího“. Dle žalobce se prvoinstanční správní orgán dopustil porušení zásady zákazu dvojího přičítání, což bylo namítáno i v odvolání. Žalovaný s tímto názorem žalobce souhlasil a uvedl, že výše uvedené „může být považováno za porušení zásady zákazu dvojího přičítání“, a proto tuto část odůvodnění „do svých úvah nepojal“. Žalobce takový postup žalovaného shledává rozporným se zákonem, neboť k zákonným hlediskům pro ukládání pokuty uvedeným v demonstrativním výčtu musí správní orgán při rozhodování a odůvodnění výše pokuty přihlídnout vždy. Nadto prvoinstanční orgán toto hledisko při zvažování výše uložené sankce hodnotil jako závažné, což mj. mělo za následek i zvýšení sankce. Pokud žalovaný tedy souhlasil s odvolací námitkou ohledně tohoto hlediska, mělo by se to projevit ve výši uložené sankce. Již z tohoto důvodu je třeba považovat napadené rozhodnutí za nezákonné a nepřezkoumatelné (v této souvislosti žalobce poukazuje na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 10Ca 328/2007-46);
2. pokud se týká hlediska následku protiprávního jednání, že považuje za nesrozumitelnou úvahu orgánu prvního stupně o problematičnosti odstranitelnosti škody 280 Kč způsobené nesprávným účtováním, neboť toto tvrzení ani jeden ze správních orgánů řádně neodůvodňuje. Žalobce setrvává na tom, že případná problematičnost odstranitelnosti škody nebyla správním orgánem v průběhu předmětného správního řízení zkoumána, nebyla správním orgánem prokázána, nebyla ani předmětem dokazování a není zřejmé, jak k tomuto závěru prvoinstanční správní orgán došel. Žalobce trvá na tom, že je spotřebitel s účtovanou cenou seznámen při placení na pokladně, kde při načtení jednotlivé položky čtecím zařízením se zákazníkovi ukazuje název a cena výrobku. Dále je žalobce toho názoru, že si spotřebitel zboží ke koupi vybírá na základě cen, které mu vyhovují. Žalobce má za to, že odstranitelnost škody nepředpokládá žádné „nadstandardní schopnosti“ kupujícího, protože kupující je s cenou seznámen jak při rozhodování o koupi výrobku, tak i při placení na pokladně a je si vědom ceny, na základě které se daný výrobek rozhodl koupit. Co se týče otázky slabšího postavení spotřebitele oproti prodávajícímu, je spotřebitel chráněn zvláštním právním předpisem, kterým je zákon o ochraně spotřebitele, a proto nelze prodávajícímu přičítat k tíži skutečnost, která je již chráněna právním předpisem a na základě které jsou prodávajícímu ukládány sankce. V tomto směru opět

dochází k porušení zásady zákazu dvojího přičítání v neprospěch žalobce. Nadto úvahy o složité situaci spotřebitele jsou jen hypotetické. Správní orgán se opětovně dopustil dvojího přičítání tím, že uvedl, že k tíži účastníka řízení mj. hodnotil i skutečnost, že spotřebitel byl v okamžiku nabídky, informován o tom, že nabízené výrobky jsou prodávány se slevou. Dle žalobce, pokud by spotřebitel nebyl informován o ceně nižší, nemohlo by dojít k naplnění skutkové podstaty vytýkaného správního deliktu. Za nepravdivé pokládá žalobce tvrzení správních orgánů obou stupňů, že při uplatnění reklamace zjištěných nesrovnalostí v ceně jde o „časově náročný proces“. Tento proces totiž probíhá tak, že pokladní se zákazníkovi za rozdíl v ceně omluví a požádá ho, aby zašel na informace, které se nacházejí vždy v blízkosti pokladen, kde mu bude rozdíl vyplacen. Na informacích se zaměstnankyně zákazníkovi omluví, vyplatí rozdíl ceny a zákazník obdrží malý dárek v podobě žetonu nebo propisovací tužky. Tento proces trvá pět až šest minut. Úvahu žalovaného o „chvilích kontaktu s nejbližšími“, které ani radost z nabytého žetonu či propisovací tužky není schopna nahradit, považuje žalobce za nesrozumitelnou, a tedy nepřezkoumatelnou;

3. pokud jde o rozsah poškození spotřebitele (280 Kč), který byl prvoinstančním správním orgánem hodnocen jako vysoký, že opětovně došlo k dvojímu přičítání. Nelze totiž pod různá zákonná hlediska podřazovat jednu a tutéž skutečnost, a sice „nesprávné účtování o celkem 280,- Kč“. Tato skutečnost již prvoinstančním správním orgánem byla hodnocena v rámci hlediska závažnosti vytýkaného jednání. Žalovaný se s odvolací námitkou v tomto směru řádně nevypořádal. Dále úvahy správních orgánů obou stupňů o vzniku škody imateriální povahy považuje žalobce za nesrozumitelné, a tudíž nepřezkoumatelné, neboť ani tyto úvahy správní orgán řádně neodůvodňuje;
4. pokud jde o okolnosti spáchání deliktu, že k nim správní orgán podřadil mj. i to, „že je možné konstatovat, že prokázaný nedostatek trval minimálně několik dnů“ a nejedná se tedy o krátký časový úsek a že mohlo být poškozeno větší množství spotřebitelů. K odvolací námitce uplatněné v tomto směru žalovaný doplnil vlastní úvahu a uvedl, že je dle jeho názoru zřejmé, že z rozhodnutí „vyplývá, že toto kritérium bylo hodnoceno jako přítěžující“. Dle názoru žalobce však nelze okolnosti, které prvoinstančním orgánem nebyly zjevně hodnoceny ani negativně ani pozitivně, v odvolacím řízení hodnotit v neprospěch účastníka.

Závěrem žalobce shrnuje, že nebyly dány podmínky pro to, aby žalovaný prvoinstanční rozhodnutí potvrdil. Žalobce má dále za to, že žalovaný se nezabýval řádně a odpovědně odvolacími námitkami a neodstranil vady prvoinstančního rozhodnutí, a tak porušil zásadu dvojinstančnosti správního řízení a odňal žalobci právo na řádné projednání věci. Rozhodnutí žalovaného trpí stejnými vadami jako rozhodnutí prvoinstanční, nemá náležitosti stanovené zákonem, je nepřezkoumatelné, že prvoinstanční rozhodnutí je věcně a právně nesprávné a bylo vydáno jako výsledek jednostranného a neobjektivního hodnocení všech skutečností. S ohledem na uvedené má žalobce za to, že pokuta je zjevně nepřiměřená, neboť hledisku závažnosti nebyly podřazeny relevantní skutečnosti, které by mohly ospravedlnit její uložení ve výši 30 000 Kč.

Žalobce navrhuje, aby soud zrušil rozhodnutí obou stupňů.

Ve vyjádření k obsahu žaloby žalovaný konstatuje k námitce týkající se hlediska způsobu spáchání správního deliktu, že tvrzení žalobce není pravdivé, protože žalobce vytrhává citované úryvky z kontextu a účelově je řadí tak, aby mohl namítat porušení zákazu dvojího přičítání. K tomu následně žalovaný cituje z rozhodnutí obou stupňů celé pasáže vztahující se k dané problematice. Odvolací orgán přisvědčil odvolateli pouze v tom ohledu, že nebylo zcela vhodné, že správní orgán v rámci hodnocení konkrétního způsobu spáchání uvedl, že je hodnotí jako závažné, neboť *„poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího“*. Toto konstatování je v obecné rovině správné, v rámci hodnocení konkrétního způsobu spáchání správního deliktu však může být považováno za porušení zásady zákazu dvojího přičítání. Tuto část odůvodnění proto odvolací orgán již do svých úvah nepojal. Jinak ovšem považoval hodnocení způsobu spáchání deliktu za dostatečně konkrétní a individualizované. Úvaha správního orgánu prvního stupně byla mnohem širší, než naznačuje žalobce: správní orgán poukázal na skutečnost, že se v tomto případě jednalo o výrobky, které měly být zlevněné; zabýval se také intenzitou jednání a uvedl, že ji považuje za nízkou s ohledem na to, že z 66 položek byly nesprávně účtovány pouze 2. Přestože odvolací orgán nepojal do svých úvah o výši pokuty tu část odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, kde orgán prvního stupně uvádí, že hodnotí jednání žalobce jako závažné, neboť *„poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího“*, neshledal důvod pro snížení uložené pokuty. Je třeba si povšimnout, že v závěrečné části odůvodnění svého rozhodnutí odvolací orgán uvedl, že pojal do svých úvah okolnost, která nebyla orgánem prvního stupně při stanovování výše pokuty zohledněna, a sice: *„odvolacímu orgánu je z úřední činnosti známo, že porušení povinnosti poctivého prodeje se společnost nedopustila poprvé. Městským soudem v Praze je v současné době pod sp. zn. 7A 48/2011 vedeno řízení o žalobě společnosti proti rozhodnutí České obchodní inspekce ze dne 31. 12. 2010, č. j. ČOI 91165/10/0100/300/10/Tu/Št, kterým byla společnosti uložena pokuta ve výši 80 000 Kč, a to mj. také za porušení § 3 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustila v provozovnách ve Vsetíně, v Uherském Hradišti a v Kroměříži. Je proto zřejmé, že se nejedná o ojedinělý případ, a tuto okolnost proto hodnotí odvolací orgán jako přitěžující“*. Pokuta ve výši 30 000 Kč byla proto odvolacím orgánem shledána jako odpovídající závažnosti spáchaného správního deliktu.

K námitce týkající se hlediska následku protiprávního jednání žalovaný má opět za to, že žalobce cituje jednotlivosti a opomíjí kontext odůvodnění rozhodnutí. Proto žalovaný znovu cituje celé pasáže z rozhodnutí prvního stupně i svého a dovozuje, že v takovémto celkovém kontextu jsou úvahy správního orgánu prvního stupně zcela srozumitelné. Nadto dodává, že *„problematicnost“* odstranitelnosti škody způsobené nesprávným účtováním spočívá zejména v tom, že tato škoda může být odstraněna pouze za předpokladu, že si spotřebitel všimne, že k pochybení prodávajícího došlo. Řadu spotřebitelů vůbec nenapadne, že by snad ceny, které jsou uvedeny u výrobků, nesouhlasily s cenami účtovány u pokladny, a proto se nesnaží zapamatovat si nebo zapisovat ceny všech výrobků, které nakupují a následně kontrolovat, zda jsou výrobky za stejné ceny i účtovány. Většina těchto spotřebitelů tudíž cenový nesoulad nezaznamená a o reálném odstranění vzniklé škody proto nelze v jejich případě ani uvažovat. Pokud jde o *„nadstandardní schopnosti spotřebitele zapamatování si cenových údajů umístěných přímo*

u výrobků“ či „nadstandardní aktivitě zapisovat si ceny, kterými jsou označeny výrobky“, zdůrazňuje žalovaný, že v hypermarketových prodejnách je spotřebitelům k dispozici nepřehledné množství druhů výrobků, což jim má usnadnit nákup různých druhů zboží na jednom místě. Předpokládá se tak, že si zde spotřebitelé nakoupí větší množství zboží, které pravidelně čítá i několik desítek položek v celkové ceně v řádech stovek či tisíců korun. V případě takového nákupu je téměř nemožné zapamatovat si jednotlivé částky, za které má být jednotlivé zboží účtováno, a identifikovat je v celkové účtované sumě. Právě tento aspekt činí spotřebitele ve vztahu k provozovateli hypermarketů obzvlášť zranitelným a „slabší postavení spotřebitele oproti prodávajícímu“ zde jde nad rámec běžného, průměrného znevýhodnění spotřebitele před jeho podnikatelským protějškem, které je již zahrnuto ve skutkových podstatách správních deliktů podle zákona o ochraně spotřebitele. Dále žalovaný konstatuje, že přihlédly-li správní orgány při vyhodnocování závažnosti správního deliktu ke skutečnosti, že byly nesprávně účtovány výrobky označené cedulkami deklarujícími slevu, jedná se o zohlednění konkrétních charakteristik posuzovaného případu, které v žádném případě nejsou vlastní všem porušením § 3 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, a proto se nemůže jednat o dvojí přičítání. Pokud jde o úvahu o „imateriální újmě“ spotřebitele, uvádí žalovaný totéž, co uvedl již v napadeném rozhodnutí, tj. jestliže si spotřebitel kupuje zboží v rámci tzv. akční nabídky v domnění, že nakupuje za výhodnou cenu, a toto zboží mu je následně účtováno za cenu přibližně dvojnásobnou, dostaví se u řady lidí pocity zklamání, deziluze a zmaru, což je mnohdy mnohem nepříjemnější než přímá materiální škoda, kterou mohli v důsledku jednání žalobce utrpět.

K rozsahu poškození spotřebitele žalovaný upozorňuje, že ze strany žalobce došlo k nepochopení vztahu „závažnosti správního deliktu“ a jednotlivých kritérií, na základě kterých je tato závažnost hodnocena. Ustanovení § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele říká: „*Při určení výměry pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.*“ Závažnost správního deliktu není dalším hlediskem vedle způsobu spáchání, následků správního deliktu a okolností, za nichž byl delikt spáchán, nýbrž je těmito kritérii, která jsou jí podřazena, tvořena. Pokud tedy je některá skutečnost zmíněna u následku správního deliktu, nemůže být dvojím přičítáním, je-li na ni ještě jednou poukázáno v souvislosti se závažností deliktu.

K hledisku okolností spáchání deliktu žalovaný opětovně cituje celé pasáže z rozhodnutí prvního i druhého stupně a s poukazem na ně má své úvahy za dostatečné, srozumitelné a přezkoumatelné. Nesouhlasí s tvrzením žalobce, že prvoinstanční orgán nehodnotil ani negativně ani pozitivně skutečnost, že prokázaný nedostatek (chybné uvedení ceny) trval minimálně několik dnů. Dle žalovaného z odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí jasně vyplývá, že předmětná okolnost byla hodnocena k tíži společnosti. Skutečnost, že to bylo explicitně vyjádřeno až v rozhodnutí odvolacího orgánu, nezpůsobuje nezákonnost. K tomu žalovaný poukazuje na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 5Ca 194/2008, dle něhož nikoliv každý závěr vyslovený jednou instancí musí vždy být prověřen a akceptován instancí vyšší, tedy že by odvolací orgán nemohl samostatně napravit případná pochybení orgánu prvního stupně, pokud jde o jednotlivé úvahy týkající se sankce.

Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

Soud o věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro to byly splněny podmínky stanovené v § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“).

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Podle § 3 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele *prodávající je povinen prodávat výrobky a poskytovat služby za ceny sjednané v souladu s cenovými předpisy a ceny při prodeji výrobků nebo poskytování služeb správně účtovat; při konečném účtování prodáváných výrobků a poskytovaných služeb v hotovosti se celková částka zaokrouhluje vždy k nejbližší platné nominální hodnotě zákonných peněz v oběhu.*

Podle § 24 odst. 7 písm. a) téhož zákona *prodávající se dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost poctivého prodeje výrobků nebo poskytování služeb podle § 3.*

Podle § 24 odst. 9 písm. c) téhož zákona *za správní delikt se uloží pokuta do 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a) a b), odstavce 4, odstavce 7 písm. a), e), h) a odstavce 8.*

Podle § 24b odst. 2 téhož zákona *při určení výměry pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.*

Předně je třeba uvést, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobce se dopustil správního deliktu, za nějž mu byla uložena pokuta; žalobce nezpochybňuje ani rozsah skutkových zjištění, na jejichž základě byl tento závěr učiněn. Veškerá argumentace se soustřeďuje jen na odůvodnění výše uložené pokuty.

Dále soud předesílá, že žaloba je v podstatě šikanózní, neboť – jak bude dotvrzeno následujícími částmi tohoto rozsudku – obsahuje jen námitky, jež vycházejí z toho, že žalobce záměrně čte rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jinak, než podle toho, co je v nich skutečně obsaženo.

První žalobní námitka se týká hodnocení hlediska způsobu spáchání správního deliktu. Zdejší soud přisvědčuje žalovanému, že žalobce účelově vytrhává z kontextu jednotlivé úryvky z textu odůvodnění rozhodnutí obou stupňů. Správní orgán prvního stupně konstatoval toto: *„Způsob, jakým došlo k naplnění skutkové podstaty zjištěného správního deliktu, spočíval v tom, že při účtování kontrolního nákupu přes pokladnu pomocí čárového kódu pevným čtecím zařízením, nebyly prodávané výrobky naúčtovány za ceny,*

kterými byly označeny v okamžiku nabídky, přičemž i toto hodnotí správní orgán jako závažné, neboť poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího. Spotřebitel oprávněně a zcela samozřejmě předpokládá, že jím vybrané zboží bude účtováno za ceny, se kterými byl seznámen v okamžiku nabídky tím spíše, že u obou výrobků bylo uvedeno slovní označení o tom, že výrobky jsou prodávány s 50% slevou a jako zlevněné. Intenzita, s jakou se kontrolovaná společnost dopustila předmětného správního deliktu, byla naopak hodnocena jako nízká, neboť z celkem 66 položek, které obsahoval kontrolní nákup, byl spotřebitel poškozen nesprávným účtováním ceny u pouhých dvou položek.“ K tomu žalobce v odvolání namítal, že byla porušena zásada zákazu dvojího přičítání, protože bylo pouze uvedeno, co je znakem skutkové podstaty a zákonem chráněným zájmem, přičemž chybí individualizace konkrétních skutečností. Žalovaný při hodnocení této námitky v odůvodnění svého rozhodnutí poukázal na znění § 3 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele a uvedl: „Jistě by nebylo možné považovat za dostatečné, pokud by správní orgán k hledisku způsobu spáchání např. pouze obecně uvedl že „způsob spáchání spočíval v nesplnění povinnosti při prodeji výrobků správně účtovat, což lze hodnotit jako přitěžující okolnost“. V daném případě však správní orgán naprosto konkrétně popsal, jakým způsobem (jakým konkrétním jednáním) byla naplněna příslušná skutková podstata (při účtování kontrolního nákupu přes pokladnu pomocí čárového kódu pevným čtecím zařízením nebyly prodávané výrobky naučtovány za ceny, kterými byly označeny v okamžiku nabídky) a tento způsob poté i vyhodnotil, když uvedl, že „toto hodnotí správní orgán jako závažné, neboť poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího. Spotřebitel oprávněně a zcela samozřejmě předpokládá, že jím vybrané zboží bude účtováno za ceny, se kterými byl seznámen v okamžiku nabídky tím spíše, že u obou výrobků bylo uvedeno slovní označení o tom, že výrobky jsou prodávány s 50% slevou a jako zlevněné“. Odvolateli lze přisvědčit pouze v tom ohledu, že nebylo zcela vhodné, když správní orgán v rámci hodnocení konkrétního způsobu spáchání uvedl, že je hodnotí jako závažné, neboť „poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího“. Toto konstatování sice považuje odvolací orgán v obecné rovině za správné, v rámci hodnocení konkrétního způsobu spáchání správního deliktu však může být považováno za porušení zásady zákazu dvojího přičítání. Tuto část odůvodnění proto odvolací orgán již do svých úvah nepojal. Jinak ovšem považuje odvolací orgán hodnocení způsobu spáchání za dostatečně konkrétní a individualizované. Úvaha správního orgánu byla mnohem širší, než naznačuje odvolatel – správní orgán poukázal na skutečnost, že se v tomto případě jednalo o výrobky, které měly být zlevněné. Zabýval se také intenzitou jednání a uvedl, že tuto považuje za nízkou s ohledem na to, že z 66 položek byly nesprávně účtovány pouze dvě. V rámci hodnocení závažnosti jednání coby obecného, „zastřešujícího“ kritéria pro kritéria dílčí (způsob spáchání, rozsah následků a okolnosti spáchání) pak navíc správní orgán poukázal na fakt, že částka 280 Kč představuje cenu průměrné večeře pro dvě osoby v restauraci nebo cenu benzínu, za kterou lze ujet 100 km. Za těchto okolností považuje odvolací orgán postup, jakým se správní orgán vypořádal s tímto kritériem, za dostatečný, a to tím spíše, že způsob spáchání jinak nebyl nijak výjimečný či specifický vzhledem ke způsobu prodeje výrobků (supermarket) a úvaha správního orgánu o způsobu spáchání a jeho hodnocení tak stěží mohla být podrobnější. Odvolací orgán ve shodě s orgánem prvního stupně pokládá způsob spáchání deliktu za závažný zejména s ohledem na značný cenový rozdíl mezi cenou deklarovanou a cenou skutečně účtovanou.“

Z takto do úplného kontextu zasazených úryvků citovaných žalobcem je pak zcela jednoznačně patrné, že nedošlo ani k dvojímu přičítání, pokud jde o znak poctivosti prodeje, ani k opominutí hodnotit hledisko pro stanovení výše pokuty spočívající ve

způsobu spáchání deliktu. Žalobce naprosto pomíjí, že správní orgány poukázaly na to, že se v posuzovaném případě jednalo o chybné účtování ceny u výrobků, které měly být o 50% zlevněné, a také poukázaly na to, že částka 280 Kč, o kterou byl kontrolní nákup předražen, představuje cenu průměrné večeře pro dvě osoby v restauraci nebo cenu benzínu, za kterou lze ujet 100 km. Z těchto úvah tak v žádném případě nevyplývá, že by odvolací orgán konstatoval nižší závažnost správního deliktu než správní orgán prvního stupně. Nelze tak souhlasit s žalobcem, že úvahy žalovaného nutně musely vést ke snížení uložené pokuty. V citovaných partiích odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů nelze rovněž seznat nic, co by mělo zakládat nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozhodnutí, jak tvrdí žalobce.

Pokud jde o námitky brojící proti hodnocení hlediska následku protiprávního jednání, v prvé řadě žalobce namítal, že považuje za nesrozumitelnou a neprokázanou úvahu orgánu prvního stupně o problematičnosti odstranitelnosti škody 280 Kč způsobené nesprávným účtováním. Správní orgán prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl: *„Zde spatřuje správní orgán další moment hodnocení zjištěného správního deliktu, neboť protiprávním jednáním došlo k přímému poškození spotřebitele v důsledku nesprávného účtování o celkem 280 Kč, přičemž odstranitelnost škody, pokud spotřebitel na nesprávnost neupozorní ihned při účtování, je vzhledem ke slabšímu postavení, ve kterém se nachází spotřebitel oproti prodávajícímu, problematická. Správní orgán proto vzhledem k tomu, že odstranitelnost škody (280 Kč) způsobené spotřebiteli závisí přímo na samotném spotřebiteli, zda si překontroluje doklad o zakoupení a sumu, která mu byla účtována, srovná s cenou, se kterou byl seznámen v okamžiku nabídky, což přepokládá zcela nadstandardní schopnost spotřebitele zapamatování si cenových údajů umístěných přímo u výrobků či jeho nadstandardní aktivitu zapisovat si ceny, kterými jsou označeny výrobky, které si ukládá do nákupního vozíku s úmyslem zakoupit šije a kterých je několik desítek, hodnotí rozsah následků zjištěného protiprávního jednání i z tohoto hlediska jako závažný. K tíži jmenované společnosti lze přičíst fakt, že spotřebitel byl v okamžiku nabídky v předmětném případě výrazně – slovně a uvedením procentní slevy informován o tom, že nabízené výrobky jsou prodávány se slevou, což mohlo spotřebitele ovlivnit při výběru výrobků a tak vzhledem k informaci o slevě tyto výrobky mohl účelově zahrnout do nákupu, neboť se oprávněně mohl domnívat, že nakoupí výhodněji než obvykle, avšak následkem nesprávného účtování tomu tak nebylo. Spotřebitel má sice možnost nesprávné účtování reklamovat, ale toto právo nelze hodnotit jako polehčující okolnost pro jmenovanou společnost. Záměrem a cílem spotřebitele je pouze nákup zboží za ceny, se kterými byl před uzavřením kupní smlouvy seznámen a které vložení do nákupního košíku akceptoval, nikoliv nákup zboží a následně podrobná kontrola účtenky a v případě zjištění nesrovnalostí (za předpokladu zapamatování si ceny, kterou byl výrobek označen – viz výše) reklamace, která není vyřízena během okamžiku, ale jde o časově náročnější proces. Tento proces by byl nucen spotřebitel podstoupit nad rámec svého původního záměru, což by v praxi mělo dopad na jeho komfort. Rozsah poškození spotřebitele hodnotí správní orgán jako již vysoké, neboť spotřebitel byl poškozen jak finančně – o 280 Kč, což není zanedbatelná finanční částka, tak neoddiskutovatelným dopadem zjištěného stavu, kdy byl ujistěn při nabídce, že výrobek je levnější a on ušetří, avšak tomu tak nebylo. Zde by se dalo toto poškození kvalifikovat i jako vznik škody imateriální povahy.“*

K uvedenému zdejší soud poznamenává, že není zřejmé, co by mělo být na citovaných úvahách nesrozumitelného. Naopak je soud hodnotí jako racionální a logický

soudržné. Soud plně souhlasí se správními orgány v tom, že odstranitelnost škody je problematická. Aby škoda mohla být napravena, musí ji spotřebitel nejprve postřehnout a pak uskutečnit reklamaci. Je na místě tvrzení správních orgánů, že při nákupech v hypermarketech, kde spotřebitelé obvykle uskutečňují nákupy o mnoha desítkách položek, si spotřebitelé mohou jen obtížně zapamatovat přesné ceny jednotlivých položek nákupu, aby je při účtování mohli detailně kontrolovat. A pokud se jim předražení nákupu přesto podaří odhalit, musejí provést reklamaci, což už samo o sobě představuje jistý diskomfort, jistou zátěž pro spotřebitele navíc (byť trvající jen několik minut, jak tvrdí žalobce – avšak jen tehdy, pokud pochybení spotřebitel zaznamená okamžitě při placení a nikoli až později doma, dodává soud), ke které by při řádném běhu věcí vůbec nemuselo dojít. Je přitom zřejmé, že cena byla na pokladně chybně účtována všem spotřebitelům, kteří si předmětný výrobek v rozhodném období zakoupili (nikoli tedy jen inspektorům ČOI).

Je třeba opětovně zdůraznit, že průměrný spotřebitel si rozhodně nemůže u pokladny pamatovat cenu uvedenou na cenovce u všech výrobků, které do nákupního košíku vloží, a nemůže být schopen podle účtenky u všech položek zkontrolovat, zda mu byla skutečně účtována cena uvedená na cenovce. Lze tedy očekávat, že pouze malá část spotřebitelů si nesprávně účtované ceny povšimne a bude se domáhat svého práva na vrácení rozdílu v ceně. Zbývající část (tedy převážná většina) spotřebitelů je nesprávným účtováním ceny poškozena (i když se o tom mnohdy ani nedozví).

Úvahy správních orgánů jsou v tomto směru logické a není zřejmé, co by ve vztahu k nim bylo třeba doplňovat, natož dokazovat (jak požaduje žalobce). Stejně tak je ve světle uvedeného případná i úvaha o slabším postavení spotřebitele. Namítá-li k tomu žalobce, že spotřebitel je chráněn zákonem o ochraně spotřebitele, a proto nelze prodávajícímu přičítat k tíži skutečnost, která je již chráněna právním předpisem a na základě které jsou prodávajícímu ukládány sankce, a že v tomto směru dochází k porušení zásady zákazu dvojího přičítání v neprospěch žalobce, soud konstatuje, že žalobci uniká podstata zásady zákazu dvojího přičítání. Podle této zásady platí, že k okolnosti, která je zákonným znakem deliktu, nelze přihlídnout jako k hodnotícímu kritériu při ukládání sankce. Tak tomu ovšem v daném směru není; této zásady se nelze dovolávat s odkazem na to, že přece k ochraně spotřebitele existuje celý zákon.

Žalobce dále poukazuje na to, že správní orgán se opětovně dopustil dvojího přičítání tím, že uvedl, že k tíži účastníka řízení hodnotil i skutečnost, že spotřebitel byl v okamžiku nabídky, informován o tom, že nabízené výrobky jsou prodávány se slevou; pokud by spotřebitel nebyl informován o ceně nižší, nemohlo by dojít k naplnění skutkové podstaty vytýkaného správního deliktu. Ani v tomto ohledu nemůže dát soud žalobci za pravdu. Tuto námitku, která byla uplatněna již v odvolání, precizně vypořádal odvolací orgán, jenž konstatoval, že „*správní orgán zde nepřičítá k tíži společnosti samotný fakt, že bylo nesprávně účtováno, ale zcela správně poukazuje na skutečnost, že se tak stalo u zboží, které mělo být zlevněné, ve skutečnosti ale nebylo. Tuto okolnost lze jistě přičítat k tíži společnosti a odvolací orgán se s názorem inspektorátu ztotožňuje.*“ Soud k takovémuto jasnému a srozumitelnému hodnocení nemá co dodat.

Pokud jde o rozsah poškození spotřebitele (280 Kč), žalobce opětovně namítá, že došlo k dvojímu přičítání. Nelze totiž pod různá zákonná hlediska podřazovat jednu a tutéž skutečnost, a sice „nesprávné účtování o celkem 280,- Kč“. Tato skutečnost již prvoinstančním správním orgánem byla hodnocena v rámci hlediska závažnosti vytýkaného jednání; žalovaný se s odvolací námitkou v tomto směru řádně nevypořádal. Ani v tomto ohledu nemůže zdejší soud žalobci přisvědčit, že by se žalovaný s danou námitkou řádně nevypořádal. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí k ní konstatoval: „Společnost ve svém odvolání poukazuje dále na skutečnost, že poškození spotřebitele o 280 Kč již bylo zohledněno při hodnocení závažnosti jednání a nelze je znovu hodnotit při zvažování rozsahu následků. Pokud tak správní orgán činí, dopouští se podle odvolatele porušení zákazu dvojího přičítání. Ani s tímto názorem se odvolací orgán nemůže ztotožnit. Ust. § 24b odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele stanoví, že ‚Při určení výměry pokuty se přihlídnou k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.‘ Závažnost správního deliktu je tedy nutné chápat jako obecný pojem, po jehož náležitém vyhodnocení má být stanovena výše sankce. Zákon dále dává určitý ‚návod‘, jak se s tímto kritériem konkrétněji vypořádat, a to prostřednictvím demonstrativního výčtu, kdy je stanoveno, že přihlídnout se má zejména ke způsobu spáchání, následkům a okolnostem. Správní orgán při hodnocení posuzovaného případu nejprve uvedl, že ‚Závažnost vytýkaného jednání hodnotí správní orgán již jako vysokou a to především s hledem na poměrně vysokou hodnotu finanční částky, o níž byl spotřebitel poškozen. Částka 280 Kč již např. představuje cenu večeře pro dvě osoby v průměrné restauraci, nebo cenu benzínu, za nějž lze ujet více jak 100 km průměrným automobilem a podobně.‘ V pasáži, kde se vypořádával s kritériem ‚rozsah následků‘ pak zopakoval, že ‚Rozsah poškození spotřebitele hodnotí správní orgán jako již vysoký, neboť spotřebitel byl poškozen jak finančně – o 280 Kč, což není zanedbatelná finanční částka.‘ To ovšem neznamena, že společnosti byla stejná skutečnost přičítána k tíži dvakrát, jak dovozuje odvolatel. Jak již bylo výše uvedeno, dílčí kritérium ‚rozsah následků‘ je součástí obecného kritéria ‚závažnost‘. Správnímu orgánu lze snad vytknout pouze to, že tutéž úvahu nadbytečně opakoval dvakrát, nelze z toho ovšem dovozovat, že by stejnou okolnost i dvakrát ‚přičítl‘.“ Ani v tomto případě nemá soud k vyčerpávající úvaze žalovaného co dodat a plně na ni odkazuje.

Žalobce dále považuje úvahy správních orgánů obou stupňů o vzniku škody imateriální povahy žalobce za nesrozumitelné, protože nejsou odůvodněné. Soud k tomu opět cituje z napadeného rozhodnutí: „Pokud jde o úvahu o ‚imateriální újmě‘, kterou odvolatel považuje za nesrozumitelnou, odvolací orgán se domnívá, že přestože správní orgán jistě mohl své úvahy podrobněji vysvětlit, z kontextu rozhodnutí je zřejmé, co bylo touto imateriální újmou myšleno. Jestliže si spotřebitel kupuje zboží v rámci tzv. ‚akční nabídky‘ v domnění, že nakupuje za výhodnou cenu, a toto zboží mu je následně účtováno za cenu přibližně dvojnásobnou, dostaví se u řady lidí pocity zklamání, deziluze a zmaru, což je mnohdy mnohem nepříjemnější než přímá materiální škoda, kterou mohli v důsledku jednání společnosti utrpět. Odvolací orgán se domnívá, že ani tuto rovinu případu nelze zcela pominout, byť není přímo kvantifikovatelná jako výše materiální škody.“ Dle názoru soudu je v této části odůvodnění opět vše jasně a srozumitelně podáno, žalovaný zřetelně objasnil, co považuje v posuzovaném případě za imateriální újmu. Věcnou správnost této úvahy pak žalobce nenapadá, tudíž ji ani soud, jsa omezen dispoziční zásadou, nemůže přezkoumat.

Žalobce také namítá, že pokud jde o okolnosti spáchání deliktu, správní orgán prvního stupně k nim podřadil mj. to, „že je možné konstatovat, že prokázaný nedostatek trval minimálně několik dnů“ a nejedná se tedy o krátký časový úsek a že mohlo být poškozeno větší množství spotřebitelů. K odvolací námitce uplatněné v tomto směru žalovaný doplnil vlastní úvahu a uvedl, že je dle jeho názoru zřejmé, že z rozhodnutí „vyplývá, že toto kritérium bylo hodnoceno jako přítěžující“. Dle názoru žalobce však nelze okolnosti, které prvoinstančním orgánem nebyly zjevně hodnoceny ani negativně ani pozitivně, v odvolacím řízení hodnotit v neprospěch účastníka.

Správní orgán v rámci okolností spáchání správního deliktu uvedl toto: „Pod kritérium okolností správního deliktu lze podřadit i to, že je možné konstatovat, že prokázaný nedostatek trval minimálně několik dnů, když jak sám zaměstnanec společnosti uvedl ve svém vyjádření, změna ceny u košile byla registrována k 23. 12. 2010 a změna ceny pánské peněženky k 1. 1. 2011. Nejednalo se tedy o krátký časový úsek, po který byly výrobky opatřeny cenami odlišnými od cen v SW pokladen, shodným způsobem mohlo být poškozeno větší množství spotřebitelů, kteří právě v období po Vánočních svátcích navštěvují obchody s cílem využít poskytovaných slev zboží. V žádném případě nelze při hodnocení deliktu zohlednit jako polehčující vyjádření zaměstnance pobočky, protože praktikovaný systém odsouhlasení cen na výrobcích s cenami v SW pokladem je výlučně v dispozici prodávajícího, který za jakoukoliv odchylku musí odpovídat, tím spíše za odchylky cen zboží výrazně v neprospěch spotřebitele.“

Soud se opětovně shoduje s názorem žalovaného, což znamená, že z kontextu rozhodnutí prvního stupně vyplývá, že kritérium okolností spáchání správního deliktu bylo hodnoceno správním orgánem prvního stupně jako přítěžující, což lze dovodit z poukazu správního orgánu prvního stupně na několik dnů trvající nesprávné účtování cen u vybraného zboží a výslovné zdůraznění, že se jednalo o krátký časový úsek, a také z poukazu na poškození většího množství spotřebitelů.

Lze shrnout, že soud pokutu neshledal nepřiměřenou. V podobných případech, jako je tento, jde o systémově špatné účtování ceny (chybná cena je nastavena přímo v pokladním systému a je účtována všem spotřebitelům). Žalobce alespoň netvrdí nic takového, že by se jednalo o jednorázové selhání konkrétní osoby (tak by tomu mohlo být např. u zboží, které je třeba „namarkovat ručně“, např. u nebaleného pečiva). Vzhledem k nastavení softwaru docházelo k chybnému účtování cen ze strany žalobce opakovaně, po dobu několika dní v období vánočních svátků a bezprostředně po nich, a výsledná částka, o niž se žalobce nesprávným účtováním cen neoprávněně obohatil, je mnohonásobně vyšší, než je zjištěná cena předražení kontrolního nákupu. Nadto za projednávaný správní delikt bylo možno uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč. Žalobci byla uložena pokuta ve výši 30 000 Kč, tedy 0,6 % maximální možné sazby. Pokuta tak byla uložena na samé spodní hranici zákonného rozpětí.

Na základě shora uvedeného soud shledal žalobu nedůvodnou a podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný

úspěch žalovaný správní orgán, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. února 2014

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková